

Janne Dahlman

HIDASTUSKUVAN TEHO

Mihin hidastuksen vaikuttavuus perustuu?

HIDASTUSKUVAN TEHO

Mihin hidastuksen vaikuttavuus perustuu?

Janne Dahlman
Opinnäytetyö
Kevät 2015
Viestinnän koulutusohjelma
Oulun ammattikorkeakoulu

TIIVISTELMÄ

Oulun ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma, Kuvallisen viestinnän suuntautumisvaihtoehto

Tekijä: Janne Dahlman

Opinnäytetyön nimi: Hidastuskuvan teho - Mihin hidastuksen vaikuttavuus perustuu?

Työn ohjaaja: Tuukka Uusitalo

Työn valmistumislukukausi- ja vuosi: Kevät 2015 Sivumäärä: 38 + 1

Tutkielma "Hidastuskuvan teho - Mihin hidastuksen vaikuttavuus perustuu?" sai alkunsa kun Hiukkavaaran Kulttuurikasarmi Ry tilasi markkinointivideon jonka tarkoituksena oli esitellä kasarmien toimintaa. Video kuvattiin kokonaan hidastuskuvana, ja siitä lähtikin innostus lähteä tutkimaan hidastusta tarkemmin.

Tämän työn tavoite on löytää perimmäiset syyt sille, miksi hidastuskuva on niin suosittu tehokeino ja efekti nykypäivänä. Aion tässä tutkielmassa pureutua varsinkin niihin seikkoihin, jotka tekevät suuremmalla kuvataajudella kuvatusta kuvasta niinkin tehokasta kuin se on. Tavoitteena on myös selvittää ajatusta siitä, millaisessa tilanteessa hidastuskuvan käyttäminen on perusteltua ja milloin se on kaikista tehokkaimmillaan.

Tutkielman pohjana on kattava perustietopaketti hidastuskuvasta. Tämä tietoperusta pohjautuu lukuisiin internetlähteisiin ja muutamiin kirjoitettuihin teoksiin sekä omiin kokemuksiini hidastuskuvan tekemisestä. Tietopaketin lisäksi tukena on yhdelle audiovisuaalisen alan ammattilaiselle suunnattu sähköpostihaastattelu, joka kartoittaa ammattilaisten näkemystä hidastuksen käyttämisestä.

Haastattelu ja lähdemateriaalin tutkiminen osoitti, että hidastuskuva on tehokkaimmillaan tunnelman kohottajana ja yksityiskohtien kertojana videossa. Sillä pystyy muuttamaan videon tunnelman täysin päinvastaiseen suuntaan, tai kertomaan asioita, joita ei normaalinopeudella huomaisi ollenkaan. Tärkeintä on, että hidastuskuvan käytölle on perusteltu syy - sen täytyy tukea videon muuta kerrontaa.

Hidastuskuvan suosio kasvaa koko ajan, ja sen käyttö yleistyy päivä päivältä. Tämä tutkielma soveltuu hyvin esimerkiksi opiskelijoille ja työuraansa aloitteleville kuvaajille pienenä tietopakettina hidastuskuvan tehosta - kun ymmärtää, miksi hidastettu kuva vaikuttaa tietyllä tavalla, sitä voi käyttää hyväkseen entistä tehokkaammin.

Asiasanat:

Hidastuskuva, suurnopeuskamera, slow motion, kuvataajuus, tunnelma, tunne

ABSTRACT

Oulu University of Applied Sciences
Degree Programme in Communication, Option of Visual Communication

---

Author: Janne Dahlman

Title of thesis: The Effectiveness of Slow Motion - Why is it so efficient?

Supervisor: Tuukka Uusitalo

Term and year when the thesis was submitted: Spring 2015 Number of pages:
38 + 1

This thesis is based on a marketing film I did for an association called Hiukkavaaran Kulttuurikasarmit Ry. Kulttuurikasarmit, translated as culture barracks of Hiukkavaara is a place in Oulu, Finland that offers training facilities for painters, musicians, skaters and for everyone operating with culture in some form of it. The purpose of this marketing film was to showcase everything that they do and provide.

The whole marketing film was shot with a high speed camera using greater framerate than usual. So in this thesis I am going to dig in to the slow motion video and find out why it is so effective, and what makes it such a powerful effect.

The whole thesis is based on internet sources and literature concerning high speed videography. Before getting into analyzing slow motion picture more closely, one has to understand the principles behind it. So the first part of this study builds up an encompassing information base about slow motion. The second part is about an interview I did for professionals working with higher frame rates and high speed video. The goal of this interview was to find out the practical side of doing slow motion video.

The combined results of the interview and looking into the source material showed that slow motion is a very powerful effect as enhancing mood and atmosphere in videos. It can be used as a tool to reverse the feeling of a clip completely to another direction. From sad to happy, from calm to intense. Another important meaning of slow motion is to reveal details that can't be observed with naked eyes.

This thesis can be used as an introduction to a slow motion video for example for students and everyone getting into the video productions business, because of the basic information this study provides about slow motion video. When you understand what slow motion does to a final video clip, you can use it more efficiently.

Keywords:

Slow motion, high speed videography, high speed camera, frame rate, atmosphere, mood

SISÄLLYS

1 JOHDANTO.....	6
2 HIDASTUSKUVAUKSEN PERUSTEET.....	8
2.1 Mitä hidastus on?.....	8
2.2 Miten hidastusta tehdään ja mitä se vaatii?.....	8
3 HIDASTUKSEN TEHO.....	12
3.1 Tunnelma.....	12
3.2 Yksityiskohdat.....	13
3.3 Odotuksien rikkoutuminen.....	13
4 ESIMERKKEJÄ HIDASTUSKUVASTA TEHOKEINONA.....	15
4.1 Ridley Scottin Thelma & Louise.....	15
4.2 Hugh Hudsonin Chariots of Fire.....	16
4.3 Youtuben “The Slow Mo Guys”	17
5 KULTTURIKASARMI HIUKKAVAARAN MAINOSVIDEO.....	18
5.1 Projektin lähtökohdat.....	18
5.2 Hidastuskuva Kulttuurikasarmin videossa.....	19
5.3 Huomioita hidastuskuvan vaikutuksesta kuvaamiseen.....	24
6 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TAVOITTEET.....	27
6.1 Menetelmä.....	27
6.2 Tavoitteet.....	28
7 TUTKIMUSTULOKSET	29
7.1 Henri Turusen haastattelu.....	29
7.2 Yhteenveto.....	31
8 POHDINTA.....	33
LÄHTEET.....	36
KUVALÄHTEET.....	38
HAASTATELUKYSYMYKSET.....	39

1 JOHDANTO

“Nykyään on varmaan vaikeampi löytää video ilman hidastusta kuin sen kanssa”, sanoi ystäväni kerran kun juttelimme tekemistämme videoista. Vaikka esimerkki on hieman kärjistetty, siinä saattaa olla myös pieni totuuden siemen. Nykyään esimerkiksi avatessani Youtuben, verkon suosituimman videonjakopalvelun, ja katsoessani vaikkapa kolme ensimmäistä musiikkivideota, tulee jokaisessa pätkässä ainakin yksi kohta, jossa tehosteena on käytetty hidastuskuvaa. Se on näyttävää, suosittua ja tällä hetkellä varmasti yksi käytetyimmistä efekteistä. Mutta mikä tekee slow motionista niin suosittua, ja missä sen tehokkuus piilee?

Itse sain mahdollisuuden tehdä hidastusta, kun opiskeluni etenivät siihen vaiheeseen, että produktio-opinnot alkoivat. Opiskelujeni aikana olin vahvasti suuntautunut audiovisuaaliselle puolelle, ja kun eteen sattui mahdollisuus alkaa työstämään Kulttuurikasarmi Hiukkavaaralle markkinointivideota, olin heti innoissani mukana. Muutaman suunnittelukerran jälkeen videon kantavaksi teemaksi muodostui hidastuskuva. Markkinointipätkän oli siis tarkoitus esitellä Hiukkavaaran toimintaa, eli kaikkea mitä kasarmin alueella tapahtuu: taidetta, bänditoimintaa, käsitöitä ja jopa moottoripyöräkerhoja. Mikä olisikaan parempi keino esitellä näin monipuolista toimintaa kuin hidastus, jossa yksikään pieni yksityiskohta ei jää huomaamatta?

Tämän tutkielman tarkoitus on perehtyä hidastamisen maailmaan aivan alusta alkaen: selvittää, mitä hidastuskuva itseasiassa on ja kertoa, miten sitä voidaan tehdä tai kuvata. Kaikki tämä on vasta teoriaa ja pohjustusta tutkielman oikealle tutkimusongelmalle: “Missä hidastuskuvan teho piilee ja mitä etuja se tarjoaa?” Tutkielma avaa siis teorian ja havainnollistavien esimerkkien avulla aluksi sitä, miten hidastuskuvalla vaikutetaan katsojaan ja millaisissa tilanteissa hidastusta käytetään. Teoriapohjan rakennuttua tutkielma siirtyy asiantuntijahaastatteluihin, joilla tutkielmaan tuodaan

mukaan ammattilaisten mielipide hidastuskuvan käyttämisestä. Miksi he valitsevat hidastuksen normaalin kuvataajuuden sijasta, ja millaisessa tilanteessa markkinointivideo tarvitsee efektikseen hidastuksen? Lopulta kaikkea opittua peilataan produktio-osuuteen, eli Hiukkavaaran markkinointivideoon. Videon hidastuksia analysoidaan haastatteluista saadun tiedon perusteella ja mietitään, miten video on onnistunut.

2 HIDASTUSKUVAUKSEN PERUSTEET

2.1 Mitä hidastus on?

Hidastuksesta puhutaan, kun jo kaapatun videon toistonopeutta lasketaan. Kaikenlaista kuvaa voi hidastaa, mutta toimivan hidastuksen tekemisessä pääroolia näyttelee materiaalin kuvataajuus. Kuvataajuudella eli tutummin FPS:llä tarkoitetaan kuvien määrää sekunnissa, josta lyhenne myös tulee. Suomessa kaikista yleisin käytettävä kuvataajuus on 25 kuvaa sekunnissa. 25 FPS on kuitenkin hidastusta mietittäessä huono vaihtoehto, koska siinä ei ole tarpeeksi kuvia sekunnissa hidastuksen toistonopeuteen nähden. Nyrkkisääntönä voidaan pitää sitä, että video täytyy nauhoittaa nopeammin ja toistaa hitaammin. (Intro to slow motion video 2013, viitattu 3.4.2015.)

Videon nopeammin nauhoittamisella tarkoitetaan sitä, että kameran täytyy pystyä nauhoittamaan useampia kuvia sekunnissa. Kun nauhoitetut ruudut nousevat satoihin per sekunti, voidaan kuvaa alkaa hidastamaan jo merkittävästi. Esimerkiksi jos 200 FPS -materiaalia pyöritetään 25fps:n nopeudella, saadaan kahdeksankertainen hidastus, jota voidaan kutsua jo super slow motioniksi, äärimmäiseksi hidastukseksi. Satojen ruutujen sekuntinopeuksissa liikuttaessa pystyy materiaalin katsoja huomioimaan yksityiskohtia aivan eri tavalla kuin normaalinopeudella toistetussa materiaalissa. (Intro to slow motion video 2013, viitattu 3.4. 2015.)

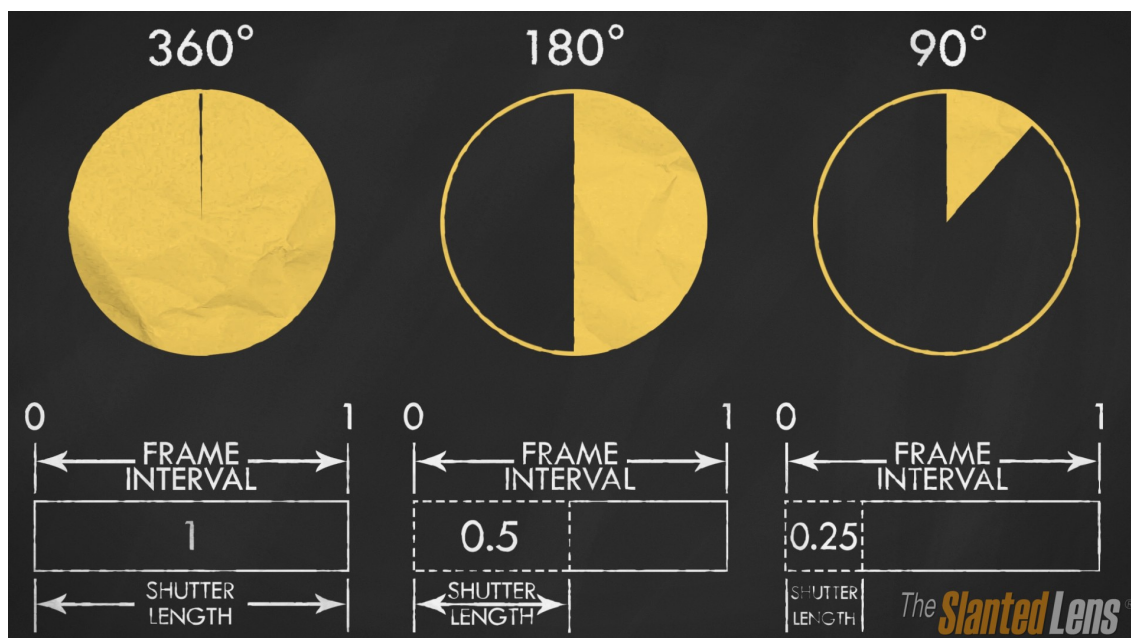
2.2 Miten hidastusta tehdään ja mitä se vaatii?

Slowmotionia voi tehdä kahdella eri tavalla: joko suurnopeuskameralla, joka kuvaa enemmän kuvia sekunnissa kuin normaali kamera, tai frameja voi lisätä materiaaliin jälkikäteen käyttämällä siihen tarkoitettuja ohjelmistoja. Kuvien lisääminen digitaalisesti jälkikäsitelystä ei vastaa oikean suurnopeuskameran laatua, koska kuvat, joita ohjelmistot tekevät ovat vain alkuperäisestä

materiaalista työstettyjä ja ennakoituja ruutuja. Lyhyesti sanottuna ne ovat siis keinotekoisia, eivät oikeita. (Intro to slow motion video 2013, viitattu 3.4.2015.)

Suurnopeuskamerat ovat toinen vaihtoehto. Oikealla kameralla lopputulos on parempi, jos muistaa hidastuskuvaukseen liittyvät pienet ennakkovalmistelut, joita suurempi kuvataajuus edellyttää. Kaikessa kuvauksessa on hyvä muistaa, että kameran suljinajan on oltava tuplasti sen verran, mitä frame rate on kuvatessa. Eli jos kuvataan hidastusta esimerkiksi 200 kuvan taajuudella, on suljinajan oltava vähintään 1/400. Tähän löytyy selitys kameran fyysisistä ominaisuuksista. Kuvattaessa videota suljimen ja suljimen toimiessa, sen toinen puoli on aina pimennossa ja toinen puoli valottuu. Kun suljin toimii tasaisesti kuvataajuuteen verrattuna, se valottaa kuvan tasaisesti ja antaa kovalle mahdollisuuden siirtyä seuraavaan kuvattavaan ruutuun. (Katso kuvat 1 ja 2.) Jos suljinaika on epätasapainossa kuvattuihin ruutuihin nähden, kuva valottuu väärin. Tämä aiheuttaa kuvatessa niinsanottua motion bluria, liike-epätarkkuutta. (Shutter-speeds and the 180 Degree Rule 2012, viitattu 7.4.2015.)

Kuva 1. Suljimen ja framenraten välinen suhde kuvalla havainnollistettuna (Basics of Shooting Slow Motion Video. The Slanted Lens, viitattu 5.4.2015).

$$\frac{\text{Shutter Angle}}{360^\circ} = \frac{\text{Shutter Length}}{\text{Frame Interval}}$$

The Slanted Lens®

Kuva 2. Kaava oikean sulkimen ja kuvataajuuden valitsemiseksi (Basics of Shooting Slow Motion Video. The Slanted Lens, viitattu 5.4.2015).

Toinen tärkeä tekijä hidastusta tehtäessä on tarvittavan valon määrä. Tämä johtuu suoraan aikaisemmin mainitusta suljinajasta. Kun suljinaika on nopeampi, kameran kennolle pääsee vähemmän valoa. Tästä syystä varsinkin sisätiloissa kuvaaminen on hankalaa, jos halutaan välttää ylimääräistä kohinaa ja saada aikaiseksi ammattimaista jälkeä. Esimerkiksi 1000 FPS:llä kuvattaessa tarvitaan valoa noin 5,25-kertainen määrä normaaliin verrattuna. (Lighting for High Speed, viitattu 7.4.2015.)

Valon määrän lisäksi hidastusta kuvatessa tulee kiinnittää huomiota valon laatuun. Suuremmilla kuvataajuuksilla kuvatessa suositeltu vaihtehto on tasavirralla toimiva valo. Vaihtovirtaa käyttävät valot toimivat sykleissä, joissa sekunnin aikana valon teho kasvaa ja vähenee tasaisesti noin 60 kertaa sekunnissa. Suuret kuvataajuudet kaappaavat tämän valon vähenemisen myös kuvaan mukaan, ja tämä näkyy kuvassa niin kutsuttuna "flickeröintinä" joka on yksinkertaisesti valojen vilkkumista. Tasavirralla toimivissa valoissa tätä vilkkumista ei esiinny. Toinen vaihtoehto on käyttää todella tehokkaita vaihtovirralla toimivia valoja. Pääsääntönä voidaan pitää sitä, että yli 5000 watin valojen syklin aikana lamppu ei ehdi viilentyä syklien välissä ja näin

ollen himmetä niin paljoa, että siitä aiheutuisi flickeröintiä kuvaan. (Lighting for High Speed, viitattu 7.4.2015.)

3 HIDASTUKSEN TEHO

3.1 Tunnelma

”Hidastus on aika lähikuvassa”, sanoi aikanaan neuvostoliittolainen dokumenttielokuvaohjaaja Dziga Vertov. Tähän lauseeseen kiteytyy yksi hidastuskuvan suurimmista tehokeinoista. Normaalin lähikuvan tarkoituksena on voimistaa katsojan samaistumista, korostaa yksityiskohtia ja se on oikein käytettynä yksi tehokkaimmista kuvakoista (Pirilä & Kivi 2005, 112–113). Eli siinä missä normaali lähikuva muokkaa käsityksiämme tilasta, hidastus tekee saman ajalle. Katsoja pystyy kokemaan ajan henkilökohtaisemmin ja havaitsemaan ajan muutokset ja pienet yksityiskohdat siinä helpommin. Hidastus vaikuttaa ihmiseen nimenomaan kun se on meneillään. (Pearlman 2009, 200–202.)

Ajan manipuloimisella pyritään vaikuttamaan tunteisiin. Pohjimmiltaan hidastuksen tärkein tehtävä on muuttaa kuvassa tapahtuva toiminta voimakkaammaksi. Oli toiminta tai tunne sitten jännitystä, iloa tai kauhistusta, slow motion pitkittää näitä tunteita. Näin ollen kaikki mitä hidastuksen aikana tapahtuu, tuntuu suuremmalta ja tärkeämmältä muuhun videoon verrattuna. (Pearlman 2009, 200-202.)

Pearlman kertoo kirjassaan myös, että katsoja kokee tietyn tunteen vain kun videolla on jokin tapahtuma menossa. Hänen teoriansa mukaan tunnelma ja tunne syntyy juuri tapahtuman hetkellä, ei silloin kun jokin videolla tapahtuva asia on jo ohi. Tästä esimerkkinä on odotuksen tunne: kun videolla tapahtuu jotain jännittävää, katsoja alkaa odottaa seuraavaa tapahtumaa, mutta kun itse toiminta on ohi, tunne hajoaa. Tässä asiassa hidastuskuvan tarkoitus on pitkittää tunnetta, jotta katsoja pysyisi jännityksen vallassa halutun ajan, eikä videon rakenne pääse rikkoutumaan välissä. (Pearlman 2009, 200-202.)

3.2 Yksityiskohdat

Tunteen ja tunnelman lisäksi slow motionin yksi tärkeimmistä tehtävistä on paljastaa katsojalle tietoa, mitä ei paljaalla silmillä pysty näkemään (Eagleman 2009, viitattu 3.4.2015). Tähän sisältyy paljon asioita. Elokuvien hahmojen pienet ilmeet, joilla paljastetaan katsojalle hahmon valehtelevan, päivän urheilukatsauksen ampumahiihtäjän luoti, joka lähtee aseensa piipusta millintarkasti iskeytyen maalitauluun, yritysvideoiden teollisten prosessien koneet, jotka muokkaavat metallia silmää nopeammin tai vaikkapa poliitikon kasvoilla vierähtävä hikipisara kinkkisessä vaalitentissä. Kaiken tämän slow motion tuo katsojan verkkokalvoille. Kun mietitään yksityiskohtia ja suurnopeuskuvaamista, voisikin sanoa slow motionin olevan lähinnä oikean elämän supervoimaa, jota ilman apuvälineitä on mahdoton saavuttaa. Myös tämä lisää sen tehoa. Kaikki tietävät, että esimerkiksi lentävää luotia ei voi paljain silmin nähdä, mutta slow motionin mahdollistaessa mahdottoman siitä tulee uskomattoman kiehtovaa, oli kyseessä sitten kuinka arkinen askare tahansa.

3.3 Odotuksien rikkoutuminen

Hidastuskuvan teho perustuu myös sen kykyyn hajottaa kaikki odotukset, mitä ihmismieli luo tulevia tapahtumia koskien. David Eagleman kertoo artikkelissaan, kuinka ihmisen aivot ovat fysiikan lakien pohjalta kehittäneet tiettyjä asioita kohtaan odotuksia, jotka eivät koskaan rikkoonnu. Hän käyttää esimerkkinä ilmaan heitettävää palloa, joka kaiken järjen mukaan tipahtaa maahan joka kerta. Hän todistaa väitteensä tutkimuksella, joka tehtiin astronauteille painottomassa tilassa: vaikka astronautit tiesivät, että pallo jäisi ilmaan liikkumaan, heidän kätensä silti liikkuvat ottamaan palloa kiinni. (Eagleman 2009, viitattu 3.4.2015.)

Eagleman heittää ilmoille väitteen, että hidastuskuvan teho perustuukin osittain alati rikkoutuviin odotuksiin. Joka kerta, kun hidastettua videota nähdään ja tehdään oletus niissä olevia tapahtumia kohtaan, on todennäköistä että oletus menee väärin. Esimerkkinä Eagleman käyttää kuuluisaa The Matrix -elokuvaa. Lukuisissa taistelukohtauksissa näyttelijät pysyvät ilmassa useita sekunteja hidastuskuvan avulla, ja näin ollen joka kerta aivojemme odotus siitä, milloin taistelijoiden täytyisi pudota maahan, rikkoutuu. (Eagleman 2009, viitattu 3.4.2015.)

Kaikkien odotusten rikkoutuminen saa ihmisen niin sanotusti varpailleen. Katsoja joutuu tarkkailemaan hidastettua kuvaa eri tavalla kuin normaalinopeuksista kuvaa, koska odotusten rikkoonnuttua muutaman kerran aivot joutuvat miettimään seuraavaa hidastusta, miten muuttaa omaa olettamustaan kuvasta, koska edellinen on jo rikkoutunut. Hidastuskuva onkin tämän mukaan todella tehokas konsti katsojan mielenkiinnon ylläpitämisen kannalta. (Eagleman 2009, viitattu 3.4.2015.)

4 ESIMERKKEJÄ HIDASTUSKUVASTA TEHOKEINONA

Tässä kappaleessa käsitellään hidastuskuvaa selventävien esimerkkien kautta. Hyviä esimerkkejä hidastuskuvan oikeanlaisesta käyttämisestä löytyy klassikkoelokuvista *Thelma & Louise* ja *Chariots of Fire*, ja modernimpaa näkemystä tarjoaa Youtubessa pyörivä ”The Slow Mo Guys” -kanava.

4.1 Ridley Scottin *Thelma & Louise*

Yksi tehokkaimista ja ristiriitaisimpia tunteita herättävä hidastusefekti löytyy Ridley Scottin vuonna 1991 valmistuneesta elokuvasta *Thelma & Louise*. Elokuvan päättyy kohtaukseen, jossa päähenkilöt ovat saarrettuna Grand Canyonin juuressa ja heidän täytyy päättää, antautuvatko he vai ajavatko he alas kalliolta. Vaikka kyseistä kohtausta on arvosteltu sen raakuudesta ja siitä, miten hidastuksella mässäillään kahden naisen kuolemalla, tässä tapauksessa slowmotion kuitenkin aiheuttaa aivan jotakin muuta. Kohtauksen hidastus alkaa tapahtumasta, jossa heitä jahdannut etsivä alkaa juosta kohti kuilua kiihdyttävää autoa. Hidastuksen juju tässä tapauksessa piilee siinä, miten se on ajoitettu. Elokuva loppuu kuvaan, missä auto lentää alas jyrkänteeltä, mutta sen jälkeen kuva jäätyy ja auto jää ilmaan (katso kuva 3). Tämä yhdistettynä iloiseen musiikkiin muuttaa elokuvan lopun täysin. Jos auto putoaisi ja päähenkilöt kuolisivat, olisi loppu surullinen. Pysähtymispisteeseen asti tehty slow motion kuitenkin jättää katsojalle kuvan ennemminkin lentävästä autosta kuin putoavasta, ja loppu muuttuu kepeäksi sekä onnelliseksi. Äärimmilleen viety hidastus yhdistettynä muihin elementteihin pystyykin siis muuttamaan lopun tunnelman täysin toiseen suuntaan. (Pearlman 2009, 206–207.)

Kuva 3. Elokuva loppuu kuvaan jossa auto jää leijumaan ilmaan (Pixgood.com, viitattu 5.4.2015.)

4.2 Hugh Hudsonin Chariots of Fire

Chariots of Fire kertoo tarinan brittiläisistä urheilijoista vuoden 1924 Saksassa järjestetyissä olympiakisoissa. Chariots of Fire käyttää hidastusta hyväkseen jo ensimmäisestä kohtauksesta alkaen. Siinä hidastusta käytetään puhtaasti tunnelman ja ennakoasetelman luomiseen. Eepinen tunnuslippu ja rannalla hidastettuna juoksevat urheilijat nostattavat katsojan tunnelman ja odotukset kattoon. Tärkeämmässä roolissa on kuitenkin lopun ratkaiseva juoksukilpailu. Siinä slowmotionilla on kaksi tärkeää tehtävää. Ensimmäisenä on ajan venyttäminen. Juoksukilpailu, joka kestäisi normaaliajalla vain vähän aikaa, olisi laimea lopetus elokuvalla, jossa kaikki tunnelma pakkautuu viimeiseen kisaan. Hidastuksella tehostetaan päähenkilön tunteita sekä fyysisellä että henkiselä tasolla: vaikka kisa kestääkin vain muutaman sekunnin, ehtii päähenkilö tässä ajassa kokea paljon. Tätä efektiä tehostetaan pitämällä yleisö kuitenkin hidastamattomana. (Pearlman 2009, 202–205.)

Toinen ja mielenkiintoisempi tehtävä on hidastuskuvauksella on hieman myöhemmin, kun kisaa näytetään uudelleen, tällä kertaa kokonaan hidastettuna. Tässä tapauksessa slow motionin tarkoituksena on tuoda elokuvan päähenkilön tunteet myös katsojille. Ensimmäinen nopeasti

ohimenevä kisa ei anna katsojalle aikaa tuntea urheilijan kilpailuun laitettua panosta, mutta saman kilpailun näyttäminen uudestaan saa katsojan varmasti miettimään kilpailun merkitystä. Toinen katselukerta samasta kisasta saattaa myös tuntua turhautavalta, mutta tällä tehostetaan myös katsojan samaistumista elokuvan päähenkilöön. Kilpailu oli oikeasti nopea, mutta itse urheilijalle elämää mullistava kokemus. (Pearlman 2009, 202—205.)

4.3 Youtuben “The Slow Mo Guys”

Täysin päinvastainen esimerkki Thelmaan & Louisiin ja Chariots of Fireen verrattuna on Youtubessa toimiva “The Slow Mo Guys” -kanava. Sen suosio ei perustu slow motionin käyttämiseen tunteen tehostajana tai lisäpotkuna muun videon kerronnalle. Slow Mo Guysin videoiden suosio perustuu vain ja ainoastaan hidastuskuvaan visuaalisena efektinä ja jo aikaisemmin mainittuun yksityiskohtien paljastamiseen. Kanavalla on yli viisi miljoonaa tilaajaa, ja sen videoita on katsottu yli sata miljoonaa kertaa. The Slow Mo Guys kuvaa arkipäiväisiä askareita suurnopeuskameralla ja samalla paljastaa katsojilleen, kuinka hienolta näyttää esimerkiksi pannulla räjähtävä maissinjyvä tai kuinka paljon pää oikeasta tärähtää kun siihen potkaistaan jalkapallo täydellä voimalla. Kaikki tämä on informaatiota, jota paljas silmä ei pysty erottamaan ja täten se viehittää ihmistä “yliluonnollisena” tapahtumana.

5 KULTTURIKASARMI HIUKKAVAARAN MAINOSVIDEO

5.1 Projektin lähtökohdat

Toimin Kulttuurikasarmi Hiukkavaaran markkinointivideossa kuvaajana, ohjaajana ja leikkaajana, eli lähes kaikki taiteelliset päätökset olivat minun hartioillani. Suunnitteluvaiheessa päätimme yhdessä tuotantotiimin kanssa, että haluamme tehostaa markkinointivideota juuri hidastuksen avulla, joten aivan ensimmäisenä täytyi selvittää, kuinka hidastusta pystyisi tekemään järkevimmällä tavalla pienen budjetin videossa. Alusta asti oli selvää, että parhaaseen tulokseen pääsisimme käyttämällä oikeaa suurnopeuskameraa, mutta budjetin vuoksi myös muita vaihtoehtoja harkittiin. Kokeilin kahta editointipöydällä tapahtuvaa hidastustyyliä, ja vaikka lopputulos olikin hyvä, jälkityönä hidastaminen toimi epävarmasti: parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi kuvan piti olla todella yksinkertainen, ja esimerkiksi kuvassa taustalla ei saanut olla mitään ylimääräistä häiritsemässä keinotekoisien ruutujen laskemista. Keinotekoisien hidastuksen osoittautuessa epävarmaksi päädyimme valitsemaan oikean suurnopeuskameran hidastusta varten. Kameraksi valikoitui Sony FS700, jolla voi kuvata maksimissaan 240 ruutua sekunnissa resoluutiolla 1920 x 1080.

Markkinointivideon tarkoitus oli esitellä Hiukkavaaran kasarmialueella tapahtuvaa kulttuuritoimintaa, ja tuoda sen tarjoamia mahdollisuuksia uusien katseiden ulottuville. Vuonna 2015 kasarmialue tarjoaa harrastus- ja työtiloja aivan laidasta laitaan: treenikämppeä bändeille, maalaustiloja taiteilijoille, erilaisia urheilumahdollisuuksia ja jopa kokonaisen skeittihallin ja moottoripyörätallin. Uusien harrastajien houkuttelemisen lisäksi videon tarkoitus oli suojella Hiukkavaaraa. Kasarmi on ollut jo jonkin aikaa Oulun kaupungin kaavoitusuhan alla, ja videon tilaajat halusivatkin näyttää visuaalisessa muodossa päättäjille, miten tärkeää aluetta Hiukkavaara kulttuurillisesti on. Mikä olisikaan siis parempi keino esitellä monimuotoisia

harrastusmahdollisuuksia ja vedota Hiukkavaaran kohtalosta päättävien ihmisten tunteisiin kuin hidastuskuva?

5.2 Hidastuskuva Kulttuurikasarmen videossa

Kasarmen toimintaa haluttiin esitellä mahdollisimman monimuotoisesti, mutta samalla videolle haluttiin kehittää myös kunnollinen rakenne. Markkinointivideo koostuukin pääasiassa kahdesta erilaisesta vaikutuskeinosta hidastuskuvan osalta: slow motion mahdollistaa kaiken kasarmilla tapahtuvan toiminnan kuvaamisen yksityiskohtaisesti ja todella tarkasti ja samalla hidastus toimii myös tunnetta kohottavana efektinä. Yksityiskohtaiseen kuvaamiseen liittyy myös videossa käytetty kaiken yhdistävä tekijä, Kulttuurikasarmi Ry:n logo.

Kaiken kasarmilla tapahtuvan toiminnan ollessa niin monimuotoista, kehitimme videolle teeman Kulttuurikasarmi Ry:n logon kautta (katso kuva 4). Vaikka kaikki kasarmilla toimivat kerhot ja bändit treenaavat omissa oloissaan, loimme videolle yhteenkuuluvuuden tunteen lisäämällä logon aina yhden videolla esitellyn aktiviteetin joukkoon. Videon lopuksi kaikki kuulevat kulttuurikasarmen yhteisen kutsun ja kerääntyvät kasarmen pihaan näyttämään, miten niin erilainenkin joukko voi toimia hyvin yhdessä, ja kuinka arvokas paikka kasarmi on.

Kuva 4. Kulttuurikasarmi Hiukkavaara Ry:n logo.

Videon alussa käytin rauhallisia hidastuskuvia kasvattaakseni tunnelmaa ja saadakseni aikaan hyvän ja lämpimän kuvan kulttuurikasarin toiminnasta näyttäen kuitenkin vain pienen osan kustakin videon tapahtumasta. Esimerksi alussa näkyvät kuvat ovat kaikki osaltaan joko todella vähän paljastavia tai sellaisia, joissa toimintaa ei vielä ole. Lähikuva kirjansitojasta kiinnittää katsojan mielenkiinnon harrastuksen ollessa niin tuntematon, toisilleen kumartavat judokerhon jäsenet saavat katsojan odottamaan kunnan kamppailua ja taitelijan tyhjä taulu istuttaa katsojan päähän mielikuvan valmiista hienosta taideteoksesta. (Katso kuva 5.) Hidastetun kuvan tarkoituksena tässä tapauksessa on luoda odottava tunnelma. Kuvan kertoessa niin vähän videota haluaa katsoa eteenpäin lisäinformaation toivossa.

Kuva 5. Hidastetut kuvat eivät vielä paljasta liikaa, vaan luovat tunnelmaa.

Hidastuskuvaus näytteli kaiken tämän toiminnan keskellä suurta roolia. Tärkein tekijä, joka kuvaa hidastamalla saavutettiin, oli yksityiskohtaisuus. Hidastettu kuva mahdollistaa kuvan paremman havaitsemisen täyden toiminnan keskellä (Schager 2013, viitattu 3.4.2015). Kulttuurikasarin logo, joka vilahtaa jokaisen toiminnan keskellä, olisi vaikea huomata ilman äärimmäistä hidastusta. Kohdat, joissa logo vilahtaa skeittilaudan pohjassa tai juoksevan koiran kaulapannassa (katso kuva 6), jäisivät laimeiksi ja

huomaamattomiksi ilman hidastusta. Logon huomaaminen oli myös tarinan kannalta tärkeää, sillä video olisi jäänyt täysin ilman rakennetta jos jossakin toimintaa esittelevässä kohtauksessa logo olisi jäänyt katsojalta huomaamatta. Logon lisäksi myös kaikille kasarmilla tapahtuvalle toiminnalle haluttiin antaa lisäpotkua slow motionin avulla. Markkinointivideon ollessa vain pari minuuttia pitkä olisi ilman hidastusta videoon vaikea maaduttaa pieniä mutta tärkeitä yksityiskohtia kustakin aktiviteetistä. Skeittareiden tekemät temput vain sujahtaisivat katsojalta ohi, jos niitä näyttäisi normaalilla nopeudella, mutta hidastaessa jokainen huomaa varmasti tempujen näyttävyyden. Kirjansitomisen työvaiheet ovat monelle varmasti aivan tuntemattomia, mutta slow motionin avulla niihin pääsee tutustumaan lähemmin kuin normaalia kuvataajuutta käytettäessä.

Kuva 6. Logo näkyy juoksevan koiran kaulapannassa selvästi kun kuva on hidastettu

Videon keskivaiheilla kun logot tulevat mukaan hidastuksetkin muuttuvat. Niistä tulee yksityiskohtaisempia, jännittävämpiä ja ne näyttävät enemmän toimintaa. Judokerholaiset on kamppailunsa ratkaisupisteessä, ja toinen heistä lentää maahan eepisen hidastuksen saattelemana, kirjansitoja kääntää kirjastaan viimeisen lehtisen työn alle ja skeittarit hyppäävät näyttävän tempun avulla takaisin rampin reunalle istumaan. Tässä vaiheessa videota myös logot alkavat paljastua katsojalle. Tämä yhdistävä elementti kertoo

katsojalle, että vaikka kyseessä onkin monta erilaista harrastusta ja ammattia, kaikki ne ovat jollakin tavalla yhteydessä toisiinsa. Myös tässä hidastuskuva on apuna. Kaikki tunteet, joita yhtäkkinen yhteenkuuluvuus tuo katsojalle, tuntuvat entistäkin voimakkaammilta ja pidemmiltä juuri venytetyn ajan ansiosta.

Videon loppuvaiheilla huippukohdassa hidastuskuvan tarjoama tunnelman muutos tulee kunnolla esille. Kaikki videolla esiintyvät ihmiset kuulevat äänen, ja heidän päänsä kääntyvät. Tässä vaiheessa myös muutos musiikissa tehostaa efektiä. Nopeat ja yksityiskohtaiset hidastukset intensiivisen musiikin saattamana vaihtuvat loppuvaiheilla rauhallisempaan musiikkiin ja päiden kääntymiseen ja tunnelma kääntyy täysin toiseen suuntaan, paljon rauhallisemmaksi. Tässä kohtaa katsojan huomio kiinnittyy myös näyttelijöiden ilmeisiin ja tunteisiin.

David Eagleman kertoo artikkelissaan, miten hidastettu kuva saa katsojan miettimään tunnetta, joita videolla näkyvien ihmisten kasvot välittävät. Normaalinopeudella pään kääntäminen olisi vain huomion kiinnittymistä muualle, mutta hidastettuna katsoja pystyy näkemään jokaisen tunteen videolla esiintyvien ihmisten kasvoilta (Eagleman 2009, viitattu 3.4.2015). Pää kääntyy nopeasti ja ihmisten ilmeet ovat hämmästyneitä. Heidän kasvoiltaan paistaa huoli. (Katso kuva 7.) Ihmiset lähtevät liikkeelle ja jättävät tekemisensä kesken. Tässä vaiheessa katsoja ei tiedä vielä, minne he ovat matkalla. Tunnelma muuttuu jälleen, kun videossa siirrytään ulkotiloihin. Ihmiset kävelet kohti tuntematonta määrätietoinen ilme kasvoillaan. Hidastus voimistaa tässä sekä näyttelijäiden ilmeiden tulkintaa, että videon kokonaistunnelmaa. Vaikka tilanne vaikuttaakin rauhalliselta, matkanteon ja hidastuksen yhteisvaikutus tuntuu voimakkaalta ja jännittävältä. Katsoja odottaa ratkaisua siihen, miksi kaikki jättivät tekemisensä kesken ja mikä voisi olla tärkeämpää kuin esitellä heidän omaa rakasta erikoisalaansa. Video loppuu siihen, että kulttuurikasarmien kohtalosta huolestuneet ihmiset kerääntyvät kasarmien pihalle muotoon, joka on yläilmoista katsottuna Hiukkavaaran Kulttuurikasarmien Ry:n logo. Kaikki videon jännitys ja odotus jota

on ladattu jo alusta alkaen pieniä logoja vilauttelemalla, purkautuu tässä vaiheessa videon ratkaisuhetkeen. Ratkaisuhetkellä katsoja yhdistää ison logon ja videossa vilahdelleet pienet logot yhteen saaden vaikutelman, että Hiukkavaaran kulttuurikasarmi on yhteisö, jossa kaikki toimivat yhdessä ja tukevat toistensa tekemisiä. Kaikki he ovat tulleet yhdessä pelastamaan rakastamansa kasarmialueen.

Yksi hidastuksen luomista voimakkaista efekteista on nouseva jännitys. Kuvan venytetty ratkaisu saa katsojan jännittämään tiettyä kohtausta voimakkaammin kuin kuva normaalilla nopeudella. Vaikka kohtaaminen olisi dramaattinen myös normaalilla nopeudella, saa hidastus odotuksen tuntumaan vieläkin piinallisemmalta (Using slow motion in action films, viitattu 3.4.2015). Hiukkavaaran markkinointivideossa tunteiden heittäminen hidastuskuvan avulla laidasta oli yksi tärkeimmistä efekteistä yksityiskohtaisuuden ohella. Kaikki videon tarjoamat tunteet, alun epätietoisuudesta lopun rauhallisuuteen ja yhteenkuuluvuuden tunteeseen, on toteutettu hidastuskuvan avulla. Ensin rauhalliset kuvat luovat odottavan tunnelman, keskivaiheilla katsoja tempautuu mukaan hidastettuna tapahtuvaan toimintaan, ja lopulta tunteisiin vedotaan näyttämällä kaikki näyttelijöiden tunteet hidastettuina lähikuvina heidän kasvoistaan.

Kuva 7. Esimerkkejä ilmeistä, joiden tulkitsemista slow motion helpottaa.

5.3 Huomioita hidastuskuvan vaikutuksesta kuvaamiseen

Hidastuskuvan käyttäminen mahdollisti useat kamera-ajot, joita ilman suurempaa kuvataajuutta olisi vaikea toteuttaa budjetilla, joka meillä oli käytettävissämme. Kun kamera kuvaa 200 ruutua sekunnissa, on jokainen liike noin kahdeksan kertaa hitaampi kuin normaalissa 25 ruudun pätkässä. Tämä tarkoittaa sitä, että kuvaaminen ilman minkäänlaista tukea tai kamerajalustaa on mahdollista, ellei jopa suositeltavaa. Meillä oli käytössämme "camera slider" eli kisko, johon kamera kiinnitetään ja jolla se liikuu. Yhdessä hidastetun kuvan kanssa tämä oli näyttävä yhdistelmä, mutta

joka paikkaan tilaavievä slider ei mahtunut. Ahtaisiin treenikämppiin ja taiteilijoiden täyteen ahdettuihin työtiloihin slider tai kamerajalustat eivät yksinkertaisesti mahtuneet. Tällöin kamera-ajot tehtiin täysin ilman tukea, vapaalla kädellä, ja tulos ei ollut ollenkaan huono tuettuun kuvaan verrattuna. Ajoja tehtiin käsin myös kohtauksissa, joissa kuvaajan eli minun täytyi liikkua nopeasti paikasta toiseen. Esimerkiksi skeittareita kuvatessa jalustan käyttäminen olisi ollut toivotonta heidän kiitäessään ympäri skeittihallia nopeudella, johon jalan ei edes pystyisi. (katso kuva 8).

Kuva 8. Videon kuvaamista ilman tukea tilanteessa jossa sliderin tai jalustan käyttäminen olisi ollut vaikeaa

Suurempi kuvataajuus vaikuttaa myös ratkaisuihin, joita tehdään ennen varsinaisia kuvauksia. Onkin siis hyvä miettiä jokainen kameran liike valmiiksi ja ottaa kuvataajuus huomioon: joskus 200 FPS ja ilman tukea kuvaaminen tuo videolle efektiä, jota muuten ei olisi mahdollista saavuttaa. Yksinkertaisuudessaan siis slow motionin avulla pystyy tekemään kamera-ajoja, joihin normaalinopeudella kuvatessa tarvitsisi jonkin kameraa tukevan apuvälineen: kraanan, kiskot tai vaikkapa steady camin.

Valon määrä toimi myös omalta osaltaan efektinä videossa. Valitsimme kuvauksiin valoiksemme led-paneelit, jotta välttyisimme flickeröinniltä kokonaan. Harmittava tosiseikka kuitenkin oli, että ledien valoteho ei ollut ollenkaan riittävä sisätiloihin, kun kuvataajuus oli 200 ruutua sekunnissa. Valon määrä ei kuitenkaan ollut ongelma: halusimme luoda kontrastia karulta näyttävän kasarmiympäristön ja lämminhenkisten harrastusten välille. Vähäinen valo loi aikaan efektin hämyisästä harrastusympäristöstä, jossa kaikilla on kuitenkin mukava olla. Hidastuksen vielä tehostaessa lämminhenkisyyttä toimi kontrasti karun kuvauspaikan ja iloisen harrastamisen välillä loistavasti.

6 TUTKIMUSMENETELMÄ JA TUTKIMUKSEN TAVOITTEET

6.1 Menetelmä

Alusta asti oli selvää, että lähteideni lisäksi halusin tutkielmani tueksi myös ammattilaisten mielipiteen hidastuskuvan tehosta. Vuokrasimme kameramme Oululaiselta Klaffi Productions -tuotantoyhtiöltä, joten päätin haastatella kyseisen firman kuvaajaa Henri Turusta ja kysellä häneltä tarkennusta tutkielmaani koskien hidastuskuvausta. Alun perin tarkoitukseni oli päästä tekemään haastattelu kasvokkain, jotta saisin mahdollisimman tarkkaa tietoa aiheestani ja pystyisin näyttämään paikan päällä jopa esimerkkejä hidastuksesta. Tuotantoyhtiön kiireisen aikataulun vuoksi jouduin kuitenkin tyytymään sähköpostihaastatteluun, jonka kysymykset ovat liitteessä 1. Vaikka haastattelu tehtiinkin sähköisenä, en halunnut tehdä kyselystä monivalintalomaketta. Kaikki haastattelun kysymykset olivat siis avokysymyksiä, ja lomakkeen lopussa vastaaja pystyi vielä kirjoittamaan vapaasti omia ajatuksiaan. Sähköpostin avulla toteutettu haastattelu antoi vastaajalle myös aikaa paneutua kysymyksiin ja miettiä vastaukset varmasti loppuun asti. Hektisessä haastattelutilanteessa kasvokkain jotain olisi saattanut unohtua.

Tutkimus on siis puhtaasti laadullinen: jo tämän tutkielman aihe osaltaan estää määrällisen tutkimuksen tekemisen, sillä hidastuskuvan analysointi ja sen tehon selittäminen on pitkäjänteistä touhua eli määrällisen tutkimuksen aineiston purkaminen olisi kestänyt ikuisuuksia. En halunnut yksinkertaistaa kysymyksiäni ollenkaan, sillä se olisi aiheuttanut vain sen, että olisin saanut suurpiirteisempää tietoa useammalta taholta. Lomakkeen kysymykset olivat siis pitkiä ja yksityiskohtaisia ja niihin vastaaminen vaati aikaa ja kunnollisia perusteluja.

6.2 Tavoitteet

Haastattelulla pyrin selvittämään alan ammattilaisten käytäntöjä hidastuskuvan kanssa. Halusin selvittää pohjimmaisia syitä sille, miksi hidastuskuva on nykyään niin suosittua ja millaisissa tilanteissa kuvaajat valitsevat tehosteekseen juuri slow motionin ja suuremman kuvataajuuden. Yksi tärkeä selvitettävä asia oli myös se, onko slow motionin käytöllä vaikutusta videon suunniteluun. Tämä on tärkeä tieto tutkielman kannalta siksi, että pystyn selvittämään, onko hidastus todella vain tehoste vai voiko sen ympärille suunnitella koko videon. Pyrin myös selvittämään, mitä ammattilaiset yleensä hakevat slow motionilla, eli onko se jo tässä tutkielmassa esitelty tunnelman kasvattaja, vai löytyykö hidastukselle jopa aivan uusia käyttötapoja sellaisten ihmisten käsissä, jotka ovat työskennelleet audiovisuaalisella alalla kymmeniä vuosia.

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Henri Turusen haastattelu

Henri Turunen työskentelee Klaffi Productionsilla kuvaajana, ohjaana ja leikkaajana. Hän on ollut alan palkkatöissä vuodesta 2006 lähtien ja käyttänyt slow motionia töissään jo aivan alusta asti. Turunen kuitenkin mainitsee, että hänen uransa alkuaikoina hidastuksen käyttäminen ei ollut läheskään yhtä suosittua kuin nykyään, ja suurnopeuskuvaaminen on muutaman vuoden sisällä tullut kuvioihin yhä enemmän ja enemmän. Syyksi hän kertoo kameroiden suurnopeuskuvausominaisuuksien parantumisen ja kameroiden yleistymisen.

Halusin tietää, millaisessa tilanteessa vastaaja päätyy yleensä käyttämään hidastuskuvaa ja miksi. Turusen mielestä hidastuskuvalle löytyy paikka varsinkin silloin, jos slow motion syventää käsikirjoitusta ja siitä on hyötyä koko videon rakenteelle. Esimerkkinä hän mainitsee tässä nimenomaan jonkin tunteen voimistamisen kuvan hidastamisen avulla. Tämän lisäksi Turunen mainitsee hidastuskuvan käyttämisen pelkästään myös visuaalisena efektinä: slow motion on joskus yksinkertaisesti tyylikkäämän näköistä kuin normaalilla nopeudella kuvattu video. Toisena pääpointtina Turunen pitää hidastuskuvan informatiivisuutta: esimerkiksi yritysvideoissa joudutaan joskus kuvaamaan teollisia prosesseja, joita ei paljaalla silmällä pysty edes näkemään. Tällöin hidastuskuvan käyttäminen on luonnollinen valinta, normaalinopeus ei tässä tapauksessa tulisi kuulonkaan. Halusin myös tietää, missä vaiheessa tuotantoprosessia slow motion yleensä astuu kuvioihin. Turunen kertoo, että hidastuksen käyttäminen olisi hyvä suunnitella etukäteen, sillä siitä saa enemmän irti ja sen pystyy toteuttamaan huolellisemmin. Joskus kuitenkin käy niin, että vasta leikkauspöydällä huomataan videon tarvitsevan jotakin efektiä ja lisäpotkua, joten on luonnollista että hidastuskuvaa saatetaan käyttää vasta kaiken materiaalin kuvaamisen jälkeen.

Omista tuotannoistaan esimerkkeinä Turunen mainitsee mainosvideon Sivakka-yhtymälle. Mainoksessa mies seisoo sillalla ja miettii menneitä tapahtumia: hän on riidellyt vaimonsa kanssa ja vaimo on heiteltyt lautasia häntä päin. Mainoksen lopussa mies heittää vihkisormuksensa sillalta alas. Tässä tapauksessa hidastusta on käytetty kohdassa, jossa mies muistelee menneitä, ja slow motionin tarkoitus tässä on eristää niin sanottu takaumakohtaus muusta kerronnasta. Hidastus voimistaa tätä tiettyä kohtausta niin paljon, että se ei enää sovi muun videon tunnelmaan, ja näin katsojalle tulee selväksi, että kyseessä on takauma. Toisena esimerkkinä Turunen käyttää kuvaamaansa Valtavalon yritysvideota. Tässä videossa hidastuksella on yksinkertaisempi tarkoitus: se on puhtaasti tyyliseikka. Slow motionin lisäksi videossa on käytetty niisanottua timelapse-kuvausta. Timelapse on melkein kuin slow motionin vastakohta. Siinä kuvataan pienemmällä kuvataajuudella pidemmän aikaa, ja lopulta kuvat yhdistetään. Lopputulos on nopeutetulta näyttävä kuva, jossa tapahtuu paljon. Hidastuksen käyttö tässä videossa luo siis kontrastia timelapselle, joka on pohjimmiltaan hyvin samanlainen efekti kuin slow motion. Yhdessä nämä kaksi voimistavat toisiaan ja luovat tehokkaan lopputuloksen. Vaikka alunperin slow motionia olisikin tarkoitus käyttää ainoastaan tyylikeinona, se auttaa aina myös tunnelman luomisessa, eikä Valtavalon yritysvideo ole poikkeus. Hidastetut kuvat riemuitsevistä ja leikkivistä lapsista eivät varmasti aiheuttaisi katsojassa samanlaista kohottunutta ilon tunnetta, jos niiden kuvataajuus olisi normaali 25 kuvaa sekunnissa.

Toisena halusin selvittää ammattilaisen mielipiteen slow motionin asemasta markkinointivideoiden maailmassa. Mikä on hidastuksen nykytilanne, mihin sen käyttö menee tulevaisuudessa ja onko se nykyään jopa ylikäytettyä? Turunen kertoo että slow motion on kasvava trendi ja yksi visuaalinen efekti muiden joukossa. Hän myös uskoo, ettei sen käyttäminen häviä tulevaisuudessa. Turunen mainitsee, että jotkin asiat slow motionin maailmassa alkavat olla jo ylikäytettyjä, ja käyttää esimerkkinä betoniin rikkoutuvaa lasia. Tässäkin kohtaa hän huomauttaa, että tärkeintä on

hidastuksen perusteltavuus: slow motion on tarpeellista silloin, kun se tukee muuta kerrontaa.

7.2 Yhteenveto

Turusen haastattelu osoitti ammattilaisen mielipiteen olevan hyvin linjassa keräämäni lähdemateriaalin kanssa. Haastattelun perusteella voi turvallisesti sanoa, että hidastuskuva on tuotantoyhtiöissä arkipäivää ja sen käyttäminen on nouseva trendi. Slow motionia käytetään aivan lähdemateriaalin mukaisesti sekä tunnetta tehostavana efektinä että pelkästään visuaalisen kokemuksen nostattajana. Molemmat tavat ovat yhtä tehokkaita, ja tärkeintä on että hidastuksen käyttäminen on perusteltua. Se ei toimi, ellei sille ole paikkaa videossa ja se ei tue videon muuta kuvamaailmaa ja kerrontaa.

Tutkimuksen tärkein huomio oli mielestäni se, että kaikki lähdemateriaalista ilmi käyvät asiat hidastuskuvan tehosta löytyvät myös Turusen haastattelusta. Hidastuskuvaa on tutkittu tarkemmin todella vähän verrattuna siihen, kuinka paljon sitä käytetään. On kuitenkin mukava huomata, että sen käyttäminen tuotantoyhtiöissä ei haastattelun mukaan ole pelkästään mielivaltaista trendiin sortumista, vaan sen käyttöä mietitään tarkasti. Haastattelun perusteella käy tietenkin myös ilmi, että joskus saattaa tulla tilanteita joissa hidastuskuvaa on kuvattu ja sitä on suunniteltu käytettäväksi, mutta loppujen lopuksi se on jätetty pois siitä syystä, ettei se tarjoakaan videolle niitä asioita, mitä siltä on alunperin toivottu.

Haastattelu vastasi loistavasti kysymyksiini kaikesta taiteellisesta puolesta hidastuskuvaa koskien mutta sivusi myös sen asemaa tuotantoyhtiöissä nykypäivänä. Turunen on toiminut alalla vajaat kymmenen vuotta, ja slow motion on ollut mukana alusta asti, mutta kuitenkin sen käyttäminen on lisääntynyt koko ajan. Vaikka sen suosio ja käyttö kasvaa ja yleistyy, Turunen mainitsee että slow motion on kuitenkin vain yksi visuaalinen tehoste muiden

joukossa, eikä hän usko, että sillä on erikoisasema muihin samanlaisiin kerronnan tehostajiin verrattuna.

8 POHDINTA

Lähdemateriaalin kerääminen ja tutkiminen osoitti heti alusta alkaen, että vaikka hidastuskuvalla on vankka asema mainos- ja markkinointituotannoissa nykypäivänä, sen käyttämistä ei aina mietitä loppuun asti. Internetlähteitä kerätessäni laitoin merkille, että paras selitys, millä hidastuskuvan käyttöä perusteltiin oli yksinkertaisesti se, että se saa videomateriaalin näyttämään tyylikkäältä. Tottakai tämäkin on yksi keino saada slow motionista jotakin irti, mutta halusin kuitenkin tutkia asiaa syvemmälle, koska elin siinä mielikuvassa, että slow motionin täytyy tarjota videolle jotakin myös kerronnallisesti. Halusin saada tietoa tästä myös siksi, että Hiukkavaaran markkinointivideo oli kuvattu kokonaan käyttäen slow motionia. Tarvitsin siis materiaalia, jota lähteä tutkimaan, jotta voisin peilata sitä omaan tekemiseeni slow motionin kanssa. Halusin myös analysoida omaa onnistumistani videon kanssa ja katsoa jälkikäteen, olinko käyttänyt hidastusta sellaisella tavalla, jossa se toimii kaikista tehokkaimmin.

Elin siis siinä luulossa, että hidastuskuva tehostaa videon kerrontaa jollakin tavalla, mutta en itsekään osannut sataprosenttisen varmasti kertoa miksi. Tiesin, että se kasvattaa tunnelmaa, mutta en osannut vastata varmasti siihenkään kysymykseen, miksi se vaikuttaa sillä tavalla. Karen Pearlmanin teos *Cutting Rhythms* tarjosi kattavan vastauksen siitä, millä tavalla ihminen samaistuu videon henkilöihin sekä tapahtumiin. Hidastus yksinkertaisesti aiheuttaa sen, että ihmisen samaistumisen tunteen määrää kasvatetaan näyttämällä tiettyä kuvaa pidempään eli hidastettuna. Toinen syy tunnelman tehostumiseen löytyy hidastuksen yksityiskohtaisuudesta. Kun video on hidastettu, katsojan on helppo erottaa videosta joka ikinen liike, ilme ja tai tunne, joita videon näyttelijät välittävät. Turunen tuki teoriaa kertomalla, että tunnelman muutos saattaa joskus myös irroittaa hidastetun kuvan täysin videon muusta rakenteesta tehden sen näin vieläkin tehokkaammaksi ja

toimivammaksi efektiksi, jolla on katsojalle aina jokin merkitys videon tarinan kannalta.

Tässä tutkielmassa aiemmin käsitelty Hiukkavaaran markkinointivideo käyttää hidastusta hyväkseen monella eri tavalla. Kirjalähteet ja haastattelu osoittavat, että en mennyt kyseisen videon kuvaamisessa väärään suuntaan. En ehkä videota suunnitellessani ja kuvatessani tiedostanut, että tärkeimmäksi teemaksi noussut Hiukkavaaran Kulttuurikasarmit Ry:n logo olisi myös hidastuksen kannalta niin tärkeä elementti. En huomannut edes ajatella sen toimivuutta tai näkyvyyttä siinä tapauksessa, että video olisi kuvattu vain normaalinopeudella. Tässä tapauksessa hidastuskuvan käyttö olikin todella onnistunutta ja perusteltua: ei vain sen takia että ilman slow motionia logo ei olisi näkynyt, vaan myös sen vuoksi, että logo kulki tarinassa hidastettuna mukana oikeissa kohdissa. Sitä ei paljastettu heti aluksi vaan vasta videon keskivaiheilla, ja ennen huippukohtaa logot olivat jo selkeästi esillä. Kaikki tämä oli siis tiedostettua tunnelman nostatusta, tässä tapauksessa vain slow motion teki kaikesta tuplasti vaikuttavampaa. Voidaan myös ajatella että, tässä videossa molempia hidastuskuvan etuja on käytetty samanaikaisesti: slow motion paljastaa yksityiskohdan mitä ei normaalisti huomaisi, mutta samalla se tekee myös näistä yksityiskohdista videon suurimpia tunnelman nostattajia. Myönnän, että kaikki tämä ei tietenkään ollut suunniteltua, mutta kun asiaan perehtyy tarkemmin, on slow motionia tässä videossa käytetty erityisen tehokkaasti.

Hiukkavaaran videossa slow motion oli hyödyksi myös muutamissa teknisissä asioissa sekä videon rakenteen kannalta että sen kuvaamisen kannalta. Kuvausvaiheessa hidastus auttoi tekemään kamera-ajoja, joita normaalinopeudella olisi mahdotonta tehdä, eli voidaankin siis sanoa, että suurempi kuvataajuus toimii myös ikäänkuin kuvan vakauttajana. Kun video on normaalia hitaampi, myös kuvaajan käsien värinä näkyy lopputuloksessa epäselvemmin, jos ollenkaan. Leikkausvaiheessa slow motion mahdollisti kaiken tärkeän informaation mukaan ottamisen ilman kompromisseja. Videon

pystyi rytmittämään halutulla tavalla: aluksi vain nopeita vilkahduksia kasarmilla tapahtuvasta toiminnasta, keskivaiheilla täyttä toimintaa ja lopulta huippukohta, jossa kaikki lähtevät liikkeelle. Rakenne olisi toiminut myös normaalinopeudella, mutta silloin olisi joutunut tinkimään kuvien tarkkuudessa: tekeminen olisi jäänyt sivuosaan sen hujahtaessa vain nopeasti katsojan silmien ohi. Hidastuksen avulla jokaista kasarmilla tapahtuvaa asiaa pystyi näyttämään yksityiskohtaisemmin uhraamatta videoon suunniteltua rakennetta ollenkaan.

Kaikki tähän tutkielmaan kerätty aineisto johtaa lopulta yhteen asiaan: hidastuskuva on kaikissa sen käyttötarkoituksissa todella monimuotoinen efekti. Sillä vaikutetaan tunteisiin, se toimii visuaalisena efektinä ja se toimii jopa tosielämän supernäkönä ihmisille. Kaikenkaikkiaan slow motion on siis efekti, jolla on tarjota jokaiselle alalla toimivalle ihmiselle jotakin.

LÄHTEET

Eagleman D. 2009. Why do we love slow motion. Sentinent Developments. Viitattu 3.4.2015,

<<http://www.sentinentdevelopments.com/2009/02/why-do-we-love-slow-motion-video.html>>.

Intro to slow motion video 2013. RED Digital Cinema. Viitattu 3.4.2015

<<http://www.red.com/learn/red-101/slow-motion-video>>.

Kroll, N. 2015. 5 Things to consider before shooting slow motion. The Beat. Viitattu 3.4.2015,

<<http://www.premiumbeat.com/blog/5-things-to-consider-before-shooting-slow-motion/>>.

Lighting for high speed 2013. Love High Speed. Viitattu 3.4.2015,

<<http://www.lovehighspeed.com/lighting-for-high-speed>>.

Morgan, J. 2015. Basics of Shooting Slow Motion Video. The Slanted Lens. Viitattu 5.4.2015,

<<http://theslantedlens.com/2015/basics-of-shooting-slow-motion-video/>>.

Pearlman, K. 2009. Cutting Rhythms: Shaping the Film Edit. Burlington: Focal Press.

Pirilä, K. & Kivi, E. 2005. Otos. 1. painos. Helsinki: Like.

Power, L. 2009. Luis Power: A Research Blog. Viitattu 5.4.2015,
<<https://luispower2013.wordpress.com/2013/03/12/the-180-degree-rule/>>.

Using slow motion in action. Steve's Digicams. Viitattu 3.4.2015,
<<http://www.steves-digicams.com/knowledge-center/how-tos/filmmaking-tips/using-slow-motion-in-action-movies.html#b>>.

KUVALÄHTEET

KUVA 1:

Morgan, J. 2015. Basics of Shooting Slow Motion Video. The Slanted Lens. Viitattu 5.4.2015,

<<http://cdnslantedlens.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2015/03/Still-for-Web-001.jpg>>.

KUVA 2:

Morgan, J. 2015. Basics of Shooting Slow Motion Video. The Slanted Lens. Viitattu 5.4.2015,

<<http://cdnslantedlens.wpengine.netdna-cdn.com/wp-content/uploads/2015/03/Still-for-Web-002.jpg>>.

KUVA 3:

Pixgood.com - Good pix galleries. Thelma and Louise Ending. Viitattu 23.4.2015,

<<https://utahscanyoncountry.files.wordpress.com/2011/12/thelma-and-louise-3.jpg>>.

HAASTATTELUKYSYMYKSET

Perustiedot

Nimi

Työtehtävät tuotantoyhtiössä

Työkokemus

Kuinka kauan olet työskennellyt alalla

Hidastuskuva

Millaisia menetelmiä olet käyttänyt hidastuskuvan tekemiseen?

Millaisessa tilanteessa päädyt yleensä käyttämään slow motionia ja miksi?

Mainitse muutama esimerkki tuotannoista joissa olet käyttänyt hidastusta.

Miten hidastuskuva vaikuttaa tiettyyn videoon kokonaisuudessaan?

Mihin hidastuskuvan teho mielestäsi perustuu?

Mitä mieltä olet slow motionin käyttämisestä nykypäivänä, onko se ylikäytettyä?

Uskotko että slow motion on vain ohimenevä trendi?

Vapaa sana